

A KATEDRA SLAVISTIKY, SEKCE POLSKÉ FILOLOGIE
Posudek na diplomovou práci

Autor: Dorota Nowaková

Studijní obor: Polština pro překladatelskou praxi

Název práce (česky/anglicky):

Jazykový obraz smyslů v české a polské frazeologii a idiomatice

The Linguistic Picture of Senses in Czech and Polish Phrasemes and Idioms

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ivana Dobrotová, Ph.D.

Oponent: Mgr. Aleksandra Starzyńska, Ph.D.

Hodnotící kritéria	Hodnocení
	1,0–4
Soulad názvu práce s obsahem, schopnost formulovat cíl a závěry práce	1,0
Teoretická podkladová koncepce, metodologie, terminologie	2,0
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy	2,0
Interpretace a argumentace	3,0
Sekundární literatura, tvůrčí přístup, schopnost kritického komentáře	3,0
Struktura práce, výstavba textu, prostředky odborného funkčního stylu, dodržení ortografické a gramatické normy	1,5
Bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	2,0
Výsledný průměr	2,1

Pozn.: Pro hodnocení se používá tzv. jemná známková stupnice, tedy: 1,0 – 1,3 – 1,7 – 2,0 – 2,3 – 2,7 – 3,0 – 3,3 – 4.

Hodnocení písemné verze práce – návrh klasifikačního stupně, podpis oponenta práce:

Cílem magisterské diplomové práce D. Nowakové bylo srovnání jazykového obrazu smyslů v české a polské frazeologii a idiomatice. Jedná se tedy o jednotky, které tvoří nejstarší a nejstabilnější vrstvu všech světových jazyků, v tom také slovanských.

Autorka si trefně vybrala metodologii, pomocí níž se rozhodla frazémy a idiomy zkoumat. Ke své analýze si vybrala nástroje kognitivní jazykovědy, které pak aplikovala při popisu a třídění sebraného materiálu. Můžeme jen zmínit, že jako vhodná by se jevila také metodologie zkoumání sémantických polí nebo tzv. metoda analýzy komponentů.

V teoretické části se diplomantka vyjadřuje k základním pojmům kognitivní jazykovědy, věnuje se metafoře a její konceptualizaci v kognitivní perspektivě.

Dále pak definuje pojmy frazém a idiom, zde se odvolává především na starší práci předního českého jazykovědce F. Čermáka. Je škoda, že zcela pomíjí práce polských lingvistů, kteří se této problematice věnují, a to zejména pracím W. Chlebdy, autora známé práce o frazeologii *Frazematika*. Fragmentární analýzy somatických frazeologizmů v jednotlivých jazycích, v tom také slovanských, můžeme najít v mnoha vědeckých studiích a lexikografických a frazeologických monografiích. Zmínit můžeme práci J. Bartmińského, A. Pajzdzińské, nebo A.M. Lewického *Studia nad frazeologia somatyczna języka polskiego i bułgarskiego*, *Problemy frazeologii europejskiej* pod red. A.M. Lewického nebo práci D. Rytel, M. Basaj *Z problemów frazeologii polskiej i słowiańskiej*. Je škoda, že z tak širokého spektra

vědeckých prací se autorka odvolává většinou pouze na jedinou, a to práci D. Tkaczewského o somatizmech. Z českých prací autorka pracovala s monografií *Co na srdci, to na jazyku* z pera I. Vaňkové, I. Nebeské, L. Saincové Římalové aj. Pacovské.

V kapitole nazvané Podobnosti a rozdíly mezi polštinou a češtinou se autorka vyjadřuje k příbuznosti obou jazyků a jejich vzájemnému ovlivňování. Dle mého názoru celkem nadbytečně věnuje pozornost jazykové typologii na všech jazykových úrovních. Stačilo by srovnání na úrovni lexikálního plánu, protože ten je zkoumané problematice nejbližší.

Druhou část práce tvoří analýza vybraných frazémů a idiom, která je velmi cennou částí předložené práce. Jedná se o konfrontaci až 400 vybraných polských a českých somatizmů, vyexcerpovaných z běžně dostupných zdrojů, kterými byly lexikografické příručky a internetové zdroje. K této části práce nemám žádné výhrady, ba naopak ji hodnotím velice kladně, jako inspirativní a materiálově bohatou, samostatnou práci diplomantky. Součástí jsou přehledné tabulky s ekvivalenty, které mohou posloužit mj. studentům či překladatelům obou jazyků. Drobné chyby formálního charakteru nikterak nesnižují jejich hodnotu.

Předložená magisterská diplomová práce má logickou strukturu, její převážnou část tvoří samostatná práce diplomantky. Bibliografie čítá 18 položek, dále pak 19 elektronických zdrojů. Práce D. Nowakové je bezesporu zajímavým pohledem na konfrontaci určité výseče obou jazyků, která by mohla v budoucnu být doplněna o konfrontaci s jinými (nejen slovanskými) jazyky.

Na základě výše uvedeného doporučuji práci k obhajobě.

Po úspěšné obhajobě navrhuji ohodnotit práci známkou B.

Otázky:

1. Uveďte největší rozdíly mezi ekvivalenty jednotlivých smyslů. Uveďte příklady eventuální nonekvivalence.
2. Popište podrobně vybranou metodologii popisu zkoumaných jednotek.

Další poznámky k práci: nejsou

Datum a podpis:

Olomouc, 12.6.2020

Ivana Dobrotová